

ГРАЙ, ГАРМОНЬ

Прочитавши перші рядки розповіді про нашого героя, ви поставите цілком резонне питання: ну що такого особливого знайшов автор в цій людині? Така ж звична біографія, як і в кожного сільського жителя, — щоденні турботи, нелегка праця змалку і до старості. А через те, що на сьомім десятку літ цей чоловік ще й досі не полишає сцени, то давайте ближче познайомимося з ним, і ви дізнаєтесь, яка багатогранна і цікава особистість живе поруч.

Спомин

В далекому від нас 31-му році вже минулого століття, коли серпень дожидав останні полукипки жита, у селі Мощони в сім'ї Марії і Юхима Мартинчуків з'явилася друга дитина.

— Син, — сказав батько, — значить, помічник мені буде.

Тож син, ледь зіп'явшись на ноги, зі старшою сестрою Олею глядів своїх менших братів. А послав їм Всевишній аж шестеро діток, з яких вижили лише четверо — Оля, Володя, Саша і Василь.

Земельки було мало, тож і жили бідно, перебиваючись з хліба на воду, а коли й хліба не ставало, то сушили ще недозрілі колоски, забиваючи ними почуття голоду. Діти з нетерпінням чекали літа, коли в садку, що кільцем підперізував стареньку хатину, поспівали черешні, вишні, яблука і можна було ними поласувати вволю. Батько, Юхим Миколайович, щоб прогодувати сім'ю, столярував, мати, Марія Романівна, човплась на господарстві з малечою. В довіг зимові вечори вона брала до рук прядку, збирала біля себе діточок і виливала душу піснею. Знала вона їх багато, тож до мами найчастіше тулились старшенькі Оля і Володя. Саме вони найбільше перейняли від матері її талант, зітканий невидимою ниткою людського спілкування. Відвікувала мама 85 літ на цім світі, але встигла передати свій дар і маленький влучці Нілочці — донечці меншого сина Олександра.

Забігаючи дещо наперед, скажу, що вже, працюючи завклубом, встиг Володя записати з десяток пісень, наспіваних мамою, і береже їх, як найцінніший скарб свого родоводу...

А вже коли служив в армії, в підрозділі морської піхоти в Криму, то дуже полюбив гармошку. І так заохотілося її придбати. А де ж взяти кошти солдатку? Домовившись з Сашею — другом-молдаванином, Володя обмінює свої новенькі, щойно отримані чоботи на стареньку двохрядку. На ній хлопці і вчилися грати на слух популярні тоді мелодії вальсів «Амурские волны», «Дунайские волны», «На сопках Маньчжурии», «В городском саду», популярну російську «Коробейники», пісні фронтових літ, звеселяючи в години дозвілля своїх однополчан. Так поступово утворилося інструментальне тріо солдатської художньої самодіяльності, де поєдналися балалайка, гітара і їх подружка-гармошка.

Пісні рідного краю

Восени 54-го Мартинчук повернувся з

армії в своє рідне село. Молоді в селі на той час не бракувало і на вечорницях вправний гармоніст, як мовиться, був на розхват і від дівчат відбою не було. Та найбільше припала йому до вподоби голубоока, мов квітучий льон, дівчина з ланки, що вирощувала «поліський шовк». Невеличкою зросту, метка і проворна, з хліборобської поважної родини, Ніночка, як почує гармошку і його голос десь на кінці села, так і затремтить вся, і уста ніжно шепочуть: «Таки мій буде, мій буде...» Причарував її гармоніст, тож і віддала йому своє серце. Восени весілля відгуляли, а влітку наступного року Василька йому подарувала. Однак здоров'я підвело молоду дружину і після перенесеної операції вона аж до пенсії працювала в клубі, яким завідував Володимир, прибиральницею.

56-й знаменний для його пам'яті ще й тим, що на фестивалі успішно виступила молодь села, згуртована енергійним завклубом, а молодий спеціаліст був відзначений Почесною грамотою оргкомітету фестивалю. Окрилений успіхом, Володя починає збирати і записувати пісні, котрих в папці під назвою «Пісні рідного краю» вже не один десяток.

Працюючи завклубом, він водночас очолює і Мощонський філіал Малатинської сільської бібліотеки. Систематизує цю каві матеріали і вирізки з газет в окремі папки «Спадщина душі народної», «Йшла війна народная», «Долі людські», «Здоров'я», «Сам собі лікар», «Природа і ми», «Садівникам, городникам», «І таке буває(пригоди)», «Всього потроху (історія)», назви яких говорять самі за себе. Та й історію села Мощони, як відзначає краєзнавець В.Г.Герасимчук, допоміг збирати і записати Володимир Юхимович.

(Закінчення на 4 стор.)

ГРАЙ, ГАРМОНЬ

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

Аматор театру

В 1976 році русло професійної діяльності нашого героя змінилося. На прохання правління місцевого господарства імені ХХІ з'їзду КПРС він переходить працювати комірником. Здавалося б, що людина, яка на собі відчула голод і знає ціну хліба, вже повинна бути задоволена. Та не такий наш герой. Він за власним бажанням залишає комору і знову в 1984 році, влітку, повертається в свій клуб.

Немолодий вже роками, але з молодечою енергією, Мартинчук включається в роботу. В цей час в Малатинському будинку культури з ініціативи випускниці Дубенського культосвітнього училища Ганни Приболотної і художнього керівника Лариси Табачук створюється драматичний гурток. Фундаторами колективу були М.В.Приболотний, О.І.Приймачок, В.Т.Хролець, В.П.Жолоб-

чук, О.Р.Войтко та інші учасники, серед яких і наш герой.

Перший успіх прийшов з постановою одноактівки М.Кропивницького «По ревізії». Пізніше репертуар поповнився творами драматургів української класики, з якими виїжджали і в Межиріччя, Самострілі Корецького району, нашу рідну Агатівку.

І в Володимира Юхимовича з'явилися більш серйозні ролі: це і старий Кайдаш в «Кайдашеві сім'ї» І.Нечужа-Левицького, і хресний батько Лимерівни в однойменній п'єсі «Лимерівна» П.Мирного, і дід Мірошник в «Наймичці» І.Карпенка-Карого, і господар дому в «Хто сміється, тому не минеться» О.Тендітнікова. Є в постановці вже тепер народного аматорського театру і п'єса «Сватання», написана місцевими драматургами Людмилою Іванишиною і Валентиною Герасимчук.

Значний внесок у розвиток театрального мистецтва

на селі робить і Савелій Табачук — директор Будинку культури. Виготовлені ним декорації оживають на сцені, доповнюючи художній образ тієї чи іншої вистави. Допомогає своїм землякам інженер сцени обласного музично-драматичного театру м. Рівне Віктор Мартинчук. Син успадкував талант батька і теж грає, співає і захоплюється різьбою по дереву. Люблять співати і внучки Наталка, Оксана, Віта. А найменша Віта — вишивальниця чудова, успадкувала бабусин дар.

Любов до пісні на все життя

Звичайно, що любов до пісні, успадковану від матері, Володимир Юхимович несе крізь усе своє життя вже не один десяток літ. Тож коли у директора будинку культури с. Малатин С.К.Табачука виник задум створити чоловічий вокальний ансамбль, Мартинчук підтримав його відразу. До них приєдналися Олексій Приймачок, Михайло

Якимчук. В їх репертуарі пісні українських композиторів «Моя родина Україна», «Любисток», «Чебреці», повстанська «Повіяв вітер степовий», жартівлива «На городі буркун ягідок не родить» та інші. За своєрідну чистоту звучання пісні і вдалий акомпанемент С.К.Табачука (баяніста) місцеві жартівники нарекли «Малатинським Явором». Жодне свято в селах малатинської округи не обходиться без їх виступу. Звучить голос нашого моточка і в церковному хорі Малатинської церкви Святої Параскеви під час божественної літургії і в скорботну хвилину останньої життєвої дороги.

Звичайно, читачу, у тебе виникло запитання, а коли він все встигає зробити, невже господарства немає? Так, має і господарство, і худібку тримають, і всяку живність, що сало і м'ясо нам дарує, ще й конем обзавелися, щоб городи вчасно впорати.

Та на поміч завжди приходять друзиня Ніночка — Ніна Михайлівна, з котрою разом в парі вже більше 45 літ. Рукою вже подати й до золотого весілля. І за весь цей час про них ніхто слова поганого не сказав у селі. Хоча часом і бурчить його половина, що, мовляв, сидів би вдома, старий. Але йде він на репетиції або виступати на сцені поспішає. І самій на душі приємно, що раз запрошують, значить, потрібний він людям. І мерезить голкою узори на полотні чи в'язе, і, як колись, у молоді роки, чекає повернення свого коханого.

Юхимовичу тільки й потрібна моральна підтримка своєї коханой Михайлівни. Здається, йому й вночі подзвони і скажи, що виступати чи співати потрібно, піде, адже сцена — це все життя самодіяльного митця.

Тож хочеться йому щиро побажати: «Грай, гармонь, співай, душа!».

Святослав МАТВІЙЧУК,
спеціаліст з контролю
райвідділу культури.